

ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
ЦЕНТРА ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ

ПРИРУЧНИК
ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА
У ОБРАЗОВНОМ ПРОФИЛУ
ТЕХНИЧАР ЗА ОБЛИКОВАЊЕ ГРАФИЧКИХ
ПРОИЗВОДА - оглед

Београд
фебруар 2013. година

Овај приручник настао је заједничким радом наставника који реализују наставу у огледним одељењима и представника Завода за унапређивање образовања и васпитања - Центра за стручно образовање и образовање одраслих.

Српски језик и књижевност / мађарски језик и књижевност

Део приручника који се односи на испит из српског језика и књижевности јединствен је за све огледне образовне профиле. Јединствена листа тема за писмени испит из језика на коме су се ученици школовали настала је на предлог наставника српског језика и књижевности и мађарског језика и књижевности, који реализују наставу у огледним одељењима у свим подручјима рада, а у складу са реализованим програмима ових предмета.

Коначан избор тема за матурски испит из матерњег језика за све образовне профиле, сачинила је на основу свих предлога, радна група у следећем саставу:

- Виолета Унковић-Митровић, Хемијско-прехранбена технолошка школа, Београд
- Јасминка Катић, Шумарска школа, Краљево
- Биљана Поповић, Техничка школа „Јован Вукановић”, Нови Сад
- Драгана Бјелац-Станковић, Друга економска школа, Београд
- Марија Трајлов, Медицинска школа, Зрењанин
- Јадранка Јовановић, Графичка школа, Београд
- Вишња Шилџак -Трифунковић, „Техничка школа ГСП”, Београд
- Оливера Лојаница, Геодетска техничка школа, Београд
- Дана Ћирић, Медицинска школа, Београд
- Јелена Стојиљковић, Фармацеутско-физиотерапеутска школа, Београд
- Ержебет Банов, Пољопривредна школа, Бачка Топола
- Анамарија Вајда Вајда, Пољопривредна школа, Бачка Топола
- Габриела Братић, Министарство просвете и спорта Републике Србије, Београд

Стручни предмети

Аутори теоријских и практичних задатака објављених у овом приручнику су наставници стручних предмета који су реализовали наставу у огледним одељењима образовног профила техничар за обликовање графичких производа:

- Зита Шухајда, Политехничка школа, Суботица
- Ненад Ражнатовић, Политехничка школа, Суботица
- Мирјана Митрић, Политехничка школа, Суботица
- Мирослава Раковић, Техничка школа "Јован Вукановић", Нови Сад
- Силвана Жуљевић, Техничка школа "Јован Вукановић", Нови Сад
- Бранка Савановић, Техничка школа "Јован Вукановић", Нови Сад
- Даница Јовановић, Техничка школа "Јован Вукановић", Нови Сад
- Драган Јабланов, Техничка школа "Јован Вукановић", Нови Сад
- Катарина Јањић, Графичка школа, Нови Београд
- Ивана Салајић, Графичка школа, Нови Београд
- Валентина Илић, Графичка школа, Нови Београд

Центар за стручно и уметничко образовање

- Драган Симић
- Мирјана Бојанић
- Зоран Спасић
- Дејана Милијић Субић
- Анета Краљић Димитријевић
- Небојш Баралић

САДРЖАЈ:

УВОД	4
1. ЦИЉ МАТУРСКОГ ИСПИТА	5
2. СТРУКТУРА МАТУРСКОГ ИСПИТА	5
3. УСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА	5
4. ИСПИТ ИЗ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ НА КОЈЕМ СЕ УЧЕНИК ШКОЛОВАО.....	6
4.1. ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА	Error! Bookmark not defined.
4.2. ЛИСТА ТЕМА.....	Error! Bookmark not defined.
4.2.1. ТЕМЕ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ	Error! Bookmark not defined.
4.2.2. СЛОБОДНЕ ТЕМЕ	Error! Bookmark not defined.
5. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА	7
5.1. СТРУКТУРА ИСПИТА	7
5.2. ОЦЕЊИВАЊЕ	7
5.3. ОРГАНИЗАЦИЈА	8
6. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД	9
6.1. ОРГАНИЗАЦИЈА	9
6.2. ОЦЕЊИВАЊЕ	9
6.3. КОМБИНАЦИЈЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА	11
6.4. НАЧИН И УСЛОВИ ПОЛАГАЊА ПРАКТИЧНОГ ДЕЛА МАТУРСКОГ ИСПИТА	11
АНЕКС 1. ЗБИРКА ПИТАЊА ЗА ЗАВРШНО ТЕСТИРАЊЕ	12
АНЕКС 2. ОБРАСЦИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА У ОКВИРУ МАТУРСКОГ ПРАКТИЧНОГ РАДА.....	44
АНЕКС 3. ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА У ОКВИРУ МАТУРСКОГ ПРАКТИЧНОГ РАДА.....	45

УВОД

Модернизација друштва и усмереност ка економском и технолошком развоју подразумевају иновирање како општих, тако и специфичних циљева стручног образовања. У том смислу стручно образовање у Србији ће, пре свега, бити усмерено на стицање стручних знања и развој кључних компетенција неопходних за успешан рад, даље учење и постизање веће флексибилности у савладавању променљивих захтева света рада и друштва у целини и већу мобилност радне снаге.

Да би се обезбедило побољшање квалитета, укључиле интересне групе и социјални партнери, обезбедио ефикасан трансфер знања али и стицање вештина код свих учесника у образовном процесу уз пуно уважавање етничких, културолошких и лингвистичких различитости, Министарство просвете и спорта Републике Србије започело је припреме за реорганизацију и реформу система стручног образовања, доношењем Стратегије развоја стручног образовања у Србији коју је усвојила Влада Републике Србије децембра 2006. године.

Реформа средњег стручног образовања започела је шк. 2002/03. године, увођењем огледних наставних програма у средње стручно образовање.

Школске 2003/04. године уведен је огледни наставни програм за образовни профил **техничар за обликовање графичких производа**, у подручју рада Хемија, неметали и графичарство. Овај програм реализује се у Политехничкој школи у Суботици, Техничкој школи «Јован Вукановић» у Новом Саду и Графичкој школи у Београду.

Прва генерација ученика који су се образовали по новим четворогодишњим програмима ће ове године завршити своје школовање полагањем матурског испита.

Програм матурског испита у свим огледним образовним профилима припремљен је уз консултације и према захтевима социјалних партнера – Уније послодаваца, Привредне коморе Србије, одговарајућих пословних удружења и уз активно учешће средњих стручних школа у којима се спроводи оглед. Овај програм настао је на основу свеобухватног истраживања различитих међународних концепата матуре, уз уважавање постојећих искустава у овој области у Републици Србији.

Програм матурског испита је један од чинилаца квалитета стручног образовања. Њиме се:

- проверава усвојеност неопходних знања, вештина, тј. стручних компетенција у оквиру образовног процеса и
- објективност оцењивања

од стране независних испитних комисија. У њиховом саставу су представници локалне средине – стручњаци у датој области и наставници школа у којима су се ученици образовали.

Овај приручник намењен је средњим стручним школама у којима се спроводи **огледни** наставни програм за образовни профил **техничар за обликовање графичких производа** у трајању од четири године, социјалним партнерима и свим другим институцијама и појединцима заинтересованим за ову област. Приручник припрема Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центра за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар).

Овај документ ће у наредном периоду бити унапређиван и прошириван у складу са захтевима и потребама овог образовног профила, школа и социјалних партнера.

1. ЦИЉ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању по програму огледа за образовни профил **техничар за обликовање графичких производа**, стекао програмом прописана знања, вештине и главне стручне компетенције за занимање(а) за које се школовао у оквиру образовног профила.

2. СТРУКТУРА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Делови матурског испита су:

1. Испит из језика и књижевности на којем се ученик школовао;
2. Испит за проверу стручно–теоријских знања;
3. Матурски практични рад.

3. УСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит може да полаже ученик који је успешно завршио четири разреда средње школе по програму огледа за овај образовни профил.

Посебни услови за полагање матурског испита за овај образовни профил прописују се овим Приручником.

4. ИСПИТ ИЗ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ НА КОЈЕМ СЕ УЧЕНИК ШКОЛОВАО

Испит из језика на коме се ученик школовао – Српски језик и књижевност или Мађарски језик и књижевност (у даљем тексту: испит из матерњег језика) полаже се писмено.

На писменом испиту из матерњег језика ученик обрађује једну од четири понуђене теме. Ове теме утврђује Испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника матерњег језика, са јединствене листе тема објављене у овом Приручнику. Од четири теме које се нуде ученицима, две теме су из књижевности а две теме су слободне.

Јединствену листу тема одређују Комисија коју формира Центар а чине је наставници матерњег језика из свих школа у којима се спроводе огледи за све четворогодишње образовне профиле. Ова листа се може допуњавати сваке школске године на предлог школа.

4.1. ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- У току испита у свакој школској клупи седи само један ученик
- За време израде писменог састава у учионици дежура један наставник, који није члан стручног већа наставника матерњег језика.
- Писмени испит из матерњег језика траје **три сата**.
- Дежурни наставник исписује називе одабраних тема на школској табли и од тог тренутка се рачуна време трајања испита.
- Испитну комисију за матерњи језик чине три наставника матерњег језика. Сваки писмени састав прегледају сва три члана комисије и изводе јединствену оцену.

4.2. ЛИСТА ТЕМА

Листа тема се налази у анексу 1

5. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

5.1. СТРУКТУРА ИСПИТА

У огледном наставном плану и програму за образовни профил **техничар за обликовање графичких производа** теоријска стручна знања неопходна за обављање послова и задатака техничара за обликовање графичких производа, стичу се у оквиру предмета:

- Обликовање графичких производа
- Историја уметности са теоријом форме
- Писмо
- Фотографија
- Технологија графичког материјала

Провера стручно–теоријских знања врши се завршним тестирањем у оквиру матурског испита. Комбинација питања за завршни тест формира се од питања која се налазе у Збирци питања за завршно тестирање, а која је саставни део овог Приручника.

Збирка питања организована је у **5** области, које одговарају модулима изучаваним у оквиру наведених предмета:

1. **Обликовање графичких производа**
2. **Историја уметности са теоријом форме**
3. **Писмо**
4. **Фотографија**
5. **Технологија графичког материјала**

Унутар сваке области, на основу појединачне вредности у бодовима, питања су подељена у три категорије:

1. питања чија је вредност **један** бод;
2. питања чија је вредност **два** бода;
3. питања чија је вредност **три** бода.

Завршни тест састоји се из укупно **50 питања**. Структуру теста дефинисала је радна група коју чине наставници школа у којима се оглед реализује. Структура теста према областима и броју питања по категоријама унутар сваке области приказана је у табели 1.

Табела 1. Структура теста

ОБЛАСТИ	број питања			број бодова		
	катеорија питања			катеорија питања		
	1	2	3	1	2	3
Обликовање графичких производа	3	9	3	3	18	9
Историја уметности са теоријом форме	3	7	3	3	14	9
Писмо	3	6	3	3	12	9
Фотографија	1	3	1	1	6	3
Технологија графичког материјала	1	3	1	1	6	3
УКУПНО ПО КАТЕГОРИЈАМА:	11	28	11	11	56	33
УКУПНО:	50 ПИТАЊА			100 БОДОВА		

5.2. ОЦЕЊИВАЊЕ

Укупан број бодова на тесту који ученик може да постигне је **100** и једнак је збиру бодова које је ученик постигао потпуно тачним одговорима на постављена питања. На тесту нема негативних бодова, нити се вреднују делимични одговори. Успех на тесту изражава се нумерички, при чему се број бодова преводи у успех, на основу скале за превођење бодова у успех, дате у табели 2.

Табела 2. Скала за превођење бодова у успех при оцењивању теста

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
до 50	недовољан (1)
51 - 63	довољан (2)
64 – 75	добар (3)
76 – 87	врло добар (4)
88 – 100	одличан (5)

Центар на основу утврђене структуре, формира тест и доставља га у електронској форми школама у којима се матурски испит реализује, 24 сата пре датума утврђеног за полагање теста.

Центар доставља свакој школи, у електронској форми, поред Збирке питања за завршно тестирање, и празан образац који се може користити за припрему пробних тестова. Ради помоћи, у празан образац теста биће унет редни број питања, као и бодовна вредност сваког питања. Лице задужено за техничку припрему теста треба само да ископира, у средишњи део обрасца, текст изабраног питања одређене вредности.

5.3. ОРГАНИЗАЦИЈА

- Центар на основу утврђене структуре, формира тест и доставља га у електронској форми школама у којима се матурски испит реализује, 24 сата пре датума утврђеног за полагање теста.
- Избор питања за тест врши Центар, према наведеној структури.
- Лице задужено за техничку припрему теста у школи, обавља све припреме и умножава тест. Број копија већи је за три од броја ученика, како би сваки члан комисије добио по један примерак теста. Припремљени тестови се пакују у два коверта (један са тестовима за ученике, а други са 3 примерка за комисију која ће прегледати тест) који се затварају, печате и чувају у каси школе до почетка испита. За сигурност тестова, одговоран је директор школе.
- На дан испита, пола сата пре почетка, отвара се запечаћен коверат за ученике и задужују наставници дежурни током тестирања.
- Израда теста траје два сата. Током израде теста, сваки ученик седи сам у клупи. У учионици, где се врши тестирање, дежурају по два наставника друштвене групе предмета
- Тестове прегледа трочлана комисија, коју чине наставници стручних предмета, а према кључу достављеном из Центра за стручно и уметничко образовање. Сваки тест прегледају сва три члана комисије, о чему сведоче својим потписима на тесту.
- **Тачним се сматрају само потпуни одговори на питања. Непотпуни одговори или преправљани одговори на питања сматрају се нетачним и не доносе бодове ученику у укупном збиру.**
- На основу скале за превођење бодова у успех, комисија утврђује нумеричку оцену, коју уноси на предвиђено место на обрасцу теста, збирни и у појединачни записник.
- По завршетку теста, на огласној табли школе, објављује се кључ теста. Најкасније у року од 24 сата објављују се резултати тестирања на огласној табли школе.
- Ученик има право на приговор, најкасније у року од 24 сата по објављивању резултата тестирања. Приговор подноси Испитном одбору, који је дужан да приговор размотри и извести ученика о резултатима у року од 24 сата.
- Тест је саставни део записника о полагању матурског испита.

6. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

6.1. ОРГАНИЗАЦИЈА

Матурски практичан рад реализује се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за које се ученик образовао у току свог школовања.

На матурском практичном раду ученик извршава **два** радна задатка. Број радних задатака одговара броју програмом прописаних главних стручних компетенција а то су:

- **припрема идејне скице за израду прототипа – идејног решења графичког производа**
- **реализација идејног решења графичког производа на компјутеру.**

Стручно веће наставника стручних предмета школе формира листу комбинација радних задатака на основу листе понуђене од стране Центра. Листа се формира у складу са могућностима реализације и специфичностима образовања. Број комбинација мора бити за 10% већи од броја ученика који полажу матурски испит у једној школи.

Ученик извлачи комбинацију радних задатака најкасније два дана пре почетка испита. Ученик бира једну од понуђених комбинација, без права замене.

Комисију за оцењивање чине најмање три члана и три заменика, које именује директор школе.

Структура комисије:

- два наставника стручних предмета за дати образовни профил, од којих је један председник комисије
- представник послодаваца – стручњак у датој области – кога предлаже Унија послодаваца Србије у сарадњи са одговарајућим пословним удружењима, Привредном комором Србије и Центром.

Базу података о члановима испитних комисија води Центар.

6.2. ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцену о стеченим стручним компетенцијама даје испитна комисија.

Сваки члан комисије пре испита добија листе за оцењивање радних задатака у оквиру одабране комбинације, а председник комисије и збирни образац за оцењивање, који је саставни део овог Приручника. У збирне обрасце за оцењивање се пре штампања уносе општи подаци о школи.

Пре почетка практичног дела испита чланови испитне комисије прегледају и оцењују писану припрему за израду радног задатка, која чини саставни део матурског практичног рада.

Сваком ученику се обезбеђују једнаки услови за почетак обављања радног задатка.

Време израде радног задатка је дефинисано у сваком задатку појединачно и контролишу га сви чланови комисије.

На основу појединачних оцена (броја бодова) свих чланова, који се уносе у збирни образац за оцењивање радног задатка на матурском практичном раду, комисија утврђује просечан број бодова за сваки радни задатак.

Укупан број бодова који ученик оствари на матурском практичном раду једнак је збиру постигнутих бодова на свим радним задацима. Укупан број бодова преводи се у успех. Скала успешности је петостепена и приказана је у табели 3.

Табела 3. Скала за превођење бодова у успех при оцењивању матурског практичног рада

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
2 радна задатка	
до 100	недовољан (1)
101 – 126	довољан (2)
127 – 150	добар (3)
151 – 174	врло добар (4)
175 – 200	одличан (5)

Оцена из збирног обрасца за оцењивање преноси се у Записник о полагању матурског испита.

Збирни образац за оцењивање, заједно са појединачним обрасцима за оцењивање прилаже се уз Записник о полагању матурског испита.

По завршеном образовању, по програму огледа за образовни профил **техничар за обликовање графичких производа** ученик стиче стручне компетенције које се проверавају одговарајућим радним задацима како је то наведено у табели 4.

Табела 4. Радни задаци у оквиру матурског практичног рада

стручна компетенција		шифра радног задатка	радни задаци
А	Извођење припреме идејне скице	ТОГП-А1	Извођење припреме идејне скице за плакат
		ТОГП-А2	Извођење припреме идејне скице за cd oмот
		ТОГП-А3	Извођење припреме идејне скице за корице књиге
		ТОГП-А4	Извођење припреме идејне скице за налепницу
		ТОГП-А5	Извођење припреме идејне скице за амбалажу
		ТОГП-А6	Извођење припреме идејне скице за летак
		ТОГП-А7	Извођење припреме идејне скице за фасциклу
		ТОГП-А8	Извођење припреме идејне скице за насловну страну часописа
В	Извођење обликовања графичких производа на компјутеру.	ТОГП-Б1	Обликовање на рачунару - корице за књигу
		ТОГП-Б2	Обликовање на рачунару - омот за cd
		ТОГП-Б3	Обликовање на рачунару - етикета
		ТОГП-Б4	Обликовање на рачунару - амбалажа
		ТОГП-Б5	Обликовање на рачунару - летак
		ТОГП-Б6	Обликовање на рачунару – фасцикла
		ТОГП-Б7	Обликовање на рачунару - визит карте (4 комада)
		ТОГП-Б8	Обликовање на рачунару - редизајн заштитног знака

6.3. КОМБИНАЦИЈЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА

Табела 5. Комбинације радних задатака за матурски практични рад

комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци
1	ТОГП-А1 ТОГП-Б1	2	ТОГП-А1 ТОГП-Б2	3	ТОГП-А1 ТОГП-Б3
4	ТОГП-А1 ТОГП-Б4	5	ТОГП-А1 ТОГП-Б5	6	ТОГП-А2 ТОГП-Б1
7	ТОГП-А2 ТОГП-Б2	8	ТОГП-А2 ТОГП-Б3	9	ТОГП-А2 ТОГП-Б4
10	ТОГП-А2 ТОГП-Б5	11	ТОГП-А3 ТОГП-Б1	12	ТОГП-А3 ТОГП-Б2
13	ТОГП-А3 ТОГП-Б3	14	ТОГП-А3 ТОГП-Б4	15	ТОГП-А3 ТОГП-Б5
16	ТОГП-А4 ТОГП-Б1	17	ТОГП-А4 ТОГП-Б2	18	ТОГП-А4 ТОГП-Б3
19	ТОГП-А4 ТОГП-Б4	20	ТОГП-А4 ТОГП-Б5	21	ТОГП-А5 ТОГП-Б1
22	ТОГП-А5 ТОГП-Б2	23	ТОГП-А5 ТОГП-Б3	24	ТОГП-А5 ТОГП-Б4
25	ТОГП-А5 ТОГП-Б5	26	ТОГП-А6 ТОГП-Б1	27	ТОГП-А6 ТОГП-Б3
28	ТОГП-А6 ТОГП-Б5	29	ТОГП-А6 ТОГП-Б7	30	ТОГП-А6 ТОГП-Б8
31	ТОГП-А7 ТОГП-Б1	32	ТОГП-А7 ТОГП-Б3	33	ТОГП-А7 ТОГП-Б4
34	ТОГП-А7 ТОГП-Б5	35	ТОГП-А7 ТОГП-Б8	36	ТОГП-А8 ТОГП-Б1
37	ТОГП-А8 ТОГП-Б2	38	ТОГП-А8 ТОГП-Б3	39	ТОГП-А8 ТОГП-Б4
40	ТОГП-А8 ТОГП-Б5	41	ТОГП-А8 ТОГП-Б6	42	ТОГП-А8 ТОГП-Б7
43	ТОГП-А8 ТОГП-Б8				

6.4. НАЧИН И УСЛОВИ ПОЛАГАЊА ПРАКТИЧНОГ ДЕЛА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Природа радних задатака за матурски испит у овом образовном профилу је таква да се они морају реализовати у просторијама школе.

Услови полагања матурског практичног рада	
за ученика:	
општи услов:	успешно завршен четврти разред образовног профила техничар за обликовање графичких производа - оглед
посебни услови:	
за школу:	
за припрему и спровођење матурског практичног рада неопходно је да школа у договору са социјалним партнерима обезбеди потребне услове:	
• време, • простор, • апарате • потребне материјале	
за израду одговарајућих радних задатака.	

АНЕКС 1 ЛИСТА ТЕМА ЗА ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

АНЕКС 2. ЗБИРКА ПИТАЊА ЗА ЗАВРШНО ТЕСТИРАЊЕ

1. ОБЛИКОВАЊЕ ГРАФИЧКИХ ПРОИЗВОДА

1.1 Питања која вреде 1 бод

1. Заокружи тачан одговор
Златни пресек је појам за:

1. димензију
2. површину
3. пропорцију

 /

2. Заокружи тачан одговор
Пабло Пикасо је живео и стварао у веку:

1. XIX
2. XX
3. XVIII

 /

3. Заокружи тачан одговор
Пабло Пикасо је родом из земље:

1. Француске
2. Холандије
3. Шпаније

 /

4. Заокружи тачан одговор
Ко је творац скулптуре Давида?

1. Микеланђело
2. Леонардо
3. Донатело
4. Рафаело

 /

5. Заокружи тачан одговор
Музеј Прадо налази се у граду?

1. Паризу
2. Лисабону
3. Бечу
4. Мадриду

 /

6. Заокружи тачан одговор
СОСА-COLA је постала симбол уметничког стила:

1. романтизма
2. поп-арта
3. дадаизма

 /

7. Заокружи тачан одговор
Перспективом се може приказати:

1. трећа димензија
2. боја
3. становиште посматрача
4. светлост

 /

8. Заокружи тачан одговор
Калиграфија је карактеристична за:

1. скулптуру
2. орнаментику
3. сецесионизам
4. цртеж

 /

9. Заокружи тачан одговор
Катедрала је украшена са:

1. витражима
2. мозаицима
3. иконама
4. фрескама

 /

10. Заокружи тачан одговор
Хармонија је појам који означава.

1. стил
2. симетрију
3. склад

 /

11. Заокружи тачан одговор
Ритмичка равнотежа дела тела који се налазе у различитим покретима је:

1. контрапост
2. контрапункт
3. контрадикторност

 /

12. Заокружи тачан одговор
Две тачке у простору сугеришу:

1. тензију
2. радњу
3. кретање

 /

13. Заокружи тачан одговор
Обрисна линија је:

1. структурална линија
2. контурна линија
3. континуирана линија

 /

14. Заокружи тачан одговор
Најбоље се чита црни текст на подлози:

1. жутој
2. белој
3. сивој

 /

15. Заокружи тачан одговор
Пословно писмо је непосредно везано са ковертом, меморандумом, визит- картом:

1. истом бојом
2. истом врстом материјала
3. истим идејним решењем

 /

16. Заокружи тачан одговор
Свако ликовно дело састоји се из:

1. слике
2. слике и текста
3. ликовних елемената

 /

17. Заокружи тачан одговор
Једна тачка одеђује:

1. кретање
2. локацију радње
3. радњу

 /

18. Заокружи тачан одговор
Налепница је :

1. технички елемент
2. графички елемент
3. додатни елемент амбалаже

 /

19. Заокружи тачан одговор
У аритметичком смислу идеална пропорција изражена у златном пресеку помоћу формуле:

1. $a + b / a = a / b$
2. $a + b / a = b / a$
3. $a + b + c / a = a / a$

 /

20. Заокружи тачан одговор
Неопходно је да се дизајнер упозна са садржајем, атмосфером, фабулом, и идејном поруком да би мапратио успешно ликовно-графичко решење:

1. часописа
2. књиге
3. каталога

/

21. Заокружи тачан одговор
Часописи су разврстани по:

1. врсти штампе
2. димензијама
3. струци и садржају

/

22. Заокружи тачан одговор
Компакт диск се израђују у

1. стандардним облицима и величинама
2. Произвољним облицима и величинама
3. произвољним и стандардним облицима и величинама

/

23. Заокружи тачан одговор
Заштитни знак мора бити:

1. једноставан, лако уочљив, лак за памћење
2. компликован, теже уочљив,
3. свеједно, битно је да је заштитни знак

/

24. Заокружи тачан одговор
У пословне папире спадају:

1. налепнице, етикете
2. меморандуми, коверти, визит карте
3. брошуре, блокови

/

25. Заокружи тачан одговор
Форма и антиформа у графичком обликовању

1. немају исти значај
2. имају исти значај
3. немају никакав значај

/

26. Заокружи тачан одговор
Пословно писмо, визит карту и меморандум везујемо за:

1. календар
2. плакат
3. заштитни знак

/

27. Заокружи тачан одговор
PR је скраћеница за:

1. односе са маркетингом
2. односе са невладиним организацијама
3. односе са јавношћу

/

28. Заокружи тачан одговор
Визуелне комуникације се обављају преко чула:

1. говора
2. вида
3. додир

/

29. Заокружи тачан одговор
Ко се, први у свету уметности истиче дизајном као уметничким делом:

1. Дирер
2. Полок
3. Ворхол

/

30. Заокружи тачан одговор
Које су диманзије A4 формата?

1. 21 X 30 cm
2. 210 X 297 mm
3. 220 X 311 mm

 /

31. Заокружи тачан одговор
Који формат има у себи више лејера?

1. psd
2. jpg
3. avi

 /

32. Заокружи тачан одговор
Подаци на рачунару се бележе на:

1. HDD
2. USB
3. GHz

 /

1.2 Питања која вреде 2 бода

1. Допуни реченицу
Пословно писмо је средство за одржавање пословних веза између **пословних** партнера.

 /

2. Допуни реченицу
Штампано зидно пропагандно средство са кратком, атрактивном пропагандном поруком је **плакат**.

 /

3. Допуни реченицу
Меморандум је скраћени облик **пословне** комуникације.

 /

4. Допуни реченицу
Ако је производ штетан за здравље, амбалажа треба да заштити **животну** средину.

 /

5. Допуни реченицу:
Одржавати производ свежим је један од задатака **амбалаже**.

 /

6. Допуни реченицу
Разликујемо две групе каталога - **трговачки** и **индустријски**.

 /

7. Допуни реченицу
Заштитни знак дефинише симбол и гаранцију **квалитета** неког производа.

 /

8. Допуни реченицу
Други развојни облик књиге је **(књижни) свитак**.

 /

9. Допуни реченицу:
Први облик књиге потиче из доба **месопотамске** културе.

 /

10. Допуни реченицу
Дизајнер преко ликовног решења корица књиге треба читаоцима да приближи **садржај** књиге.

 /

11. Допуни реченицу
Увођење фотографије у ликовни простор плаката изазвало је повећање **формата** плаката.

 /

12.	Допуни реченицу Код обликовања плаката са фотографијом главни носилац поруке је фотографија .	/ 2
13.	Допуни реченицу Типографски знак који може бити самосталан или у склопу постојећег заштитног знака фирме је заштитни знак .	/ 2
14.	Допуни реченицу Дизајн пословног писма је први контакт пословне сарадње па треба да допринесе повећању угледа фирме.	/ 2
15.	Допуни реченицу Композиција има четири основна смера - хоризонтала, вертикала, дијагонала и кружни или овални.	/ 2
16.	Допуни реченицу Линија доминанте у готичком стилу је вертикална линија.	/ 2
17.	Допуни реченицу У графичком обликовању постоји централна и децентрална доминација .	/ 2
18.	Допуни реченицу Форма и антиформа имају исти значај у графичком обликовању.	/ 2
19.	Допуни реченицу Тачка је основни ликовно-графички елемент.	/ 2
20.	Допуни реченицу Идеална пропорција зове се златни пресек .	/ 2
21.	Допуни реченицу Постоје две области графичког дизајна - дводимензионални и тродимензионални графички дизајн.	/ 2
22.	Допуни реченицу Линије се по функцији деле на структуралне и контурне .	/ 2
23.	Допуни реченицу Текстура представља специфичан структуралан поредак честица на површини материјала.	/ 2
24.	Допуни реченицу Основни принципи форме су: контраст, равнотежа , симетрија, пропорција, ритам и јединство.	/ 2
25.	Допуни реченицу Равнотежа и симетрија имају две основне димензије - леву према десној и горњу према доњој.	/ 2
26.	Допуни реченицу Секундарне боје су љубичаста, наранџаста и зелена .	/ 2
27.	Допуни реченицу Апарат за мерење дужине трајања погледа и пажње је тахитоскоп .	/ 2

28. Допуни реченицу
Основна правила за добар плакат су јака идентификација производа или услуга, кратак текст, кратке речи, велика илустрација, боје јаких тонова и неутрална позадина.

 /

29. Допуни реченицу
Алат за исецање штампарских производа неправилних облика назива се **штанц алат**.

 /

30. Допуни реченицу
План на основу кога се израђује форма за штанцовање назива се **план_штанц алата**, на коме се јасно види распоред на штампарској форми.

 /

31. Допуни реченицу
Знак за препознатљивост произвођача који може бити у облику цртежа, натписа или симбола зове се **заштитни знак**.

 /

1.3 Питања која вреде 3 бода

1. На левој страни су наведене хроматске и ахроматске боје, а на десној оптичко-психолошки контрасти. На цртици поред датог контраста уписати број одговарајуће боје:

1. црвена боја	<u>3</u>	засићеност
2. сива боја	<u>1</u>	квадрат
3. плава боја	<u>2</u>	статичност

 /

2. На левој страни су наведени ликовни елементи, а на десној појмови који их карактеришу. На цртици поред појма уписати број одговарајућег ликовног елемента:

1. ритам	<u>5</u>	тактилан
2. површина	<u>4</u>	антиформа
3. боја	<u>1</u>	интервал
4. светло-тамно	<u>2</u>	златни пресек
5. текстура	<u>3</u>	тон

 /

3. На левој страни су дате композиције, а на десној њихова примена у графичком дизајну. На цртици поред примене уписати број одговарајуће композиције:

1. хоризонтална	<u>2</u>	фриз
2. плошна	<u>4</u>	налепница
3. дијагонална	<u>5</u>	часопис
4. овална или кружна	<u>1</u>	словни плакат
5. вертикална	<u>3</u>	стрип

 /

4. Дате су боје. На цртици са десне стране уписати редослед изазивања највише пажње:

црна	<u>4</u>
црвена	<u>2</u>
плава	<u>3</u>
наранџаста	<u>1</u>
зелена	<u>5</u>

 /

5. Поређај по величини следеће јединице од најмање ка највећој:

1 GB	<u>4</u>
700 MB	<u>3</u>
2000 KB	<u>2</u>
1 MB	<u>1</u>

/

6. На левој страни су дати графички производи, а на десној операције у финализацији производа. На цртици поред операције уписати број одговарајућег производа:

1. књижни блок	<u>3</u>	рицовање
2. сложива кутија	<u>1</u>	трорезач - обрезавање
3. налепница	<u>4</u>	сечење - обрезавање
4. плакат	<u>2</u>	штанцовање

/

7. На левој страни су дати графички производи, а на десној технике штампе. На цртици поред технике штампе уписати број одговарајућег производа:

1. налепнице (мањи тираж, PVC материјал)	<u>2</u>	дубока штампа
2. вредносни папири	<u>4</u>	тампон штампа
3. плакат (color)	<u>3</u>	офсет штампа
4. чаше, боце (неправилне површине)	<u>1</u>	сито штампа

/

8. На левој страни наведене су групе графичких производа, а на десној конкретни графички производи. На цртици поред производа уписати број одговарајуће групе:

1. пословни папир	<u>2</u>	сликовница
2. брошура	<u>3</u>	плакат, летак
3. пропагандни материјал	<u>1</u>	меморандум, коверта

/

9. На левој страни наведене су величине, а на десној графички производи. На цртици поред производа уписати број одговарајуће величине:

1. стандардна величина	<u>1</u>	визит карта
	<u>2</u>	плакат
2. произвољна величина	<u>2</u>	налепница
	<u>1</u>	CD омот

/

10. На левој страни наведени су графички производи, а на десној приоритети у обликовању. На цртици пред приоритета уписати број графичког производа:

1. плакат	<u>1</u>	естетски изглед
2. блоковска роба (отпремнице, рачуни)	<u>2</u>	функционално решење

/

11. На левој страни наведени су појмови, а на десној њихова значења. На цртици поред значења уписати број одговарајућег појма:

1. CMYK	<u>3</u>	црно-бело
2. RGB	<u>1</u>	штампа
3. grayscale	<u>2</u>	примена на екрану

/

12. На левој страни наведене су операције у графичкој доради, а на десној њихова значења. На цртици поред значења уписати број одговарајуће операције:

1. сечење	<u>3</u>	места обрађена ради лакшег савијања
2. штанцовање	<u>2</u>	изрезивање неправилних облика
3. биговање	<u>4</u>	тачкасто бушење
4. перфорисање	<u>1</u>	пресецање по правој линији

/

13. На левој страни наведене су врсте програма, а на десној њихови представници. На цртици поред представника уписати број одговарајућег програма:

1. програм за обраду графике	<u>2</u>	Windows
2. оперативни програм	<u>1</u>	Adobe Photoshop

/

14. На левој страни наведени су појмови, а на десној њихова значења. на цртици поред значења уписати број одговарајућег појма:

1. креативност	<u>2</u>	распадање
2. декаденција	<u>1</u>	стварање
3. реалност	<u>3</u>	стварно

/

15. На левој страни наведене су типке на тастатури, а на десној операције које оне извршавају. на цртици поред операције уписати број одговарајуће типке:

1. F1	<u>2</u>	брисање
2. Delete	<u>1</u>	помоћ
3. Ctrl+Alt+Delete	<u>3</u>	рестартовање

/

2. ИСТОРИЈА УМЕТНОСТИ СА ТЕОРИЈОМ ФОРМЕ

2.1 Питања која вреде 1 бод

1. Заокружи тачан одговор
Први апстрактни сликар је:

1. Дали
2. **Кандински**
3. Шагал

 /

2. Заокружи тачан одговор
Салвадор Дали је најпознатији сликар:

1. реалиста
2. кубиста
3. **надреалиста**

 /

3. Заокружи тачан одговор
Рококо је правац у уметности који је настао пре:

1. ренесансе
2. **класицизма**
3. барока

 /

4. Заокружи тачан одговор
Енди Ворхол је представник:

1. оп-арта
2. **поп-арта**
3. хепенинга

 /

5. Заокружи тачан одговор
Кубизам је уметнички правац који су основали:

1. Дали и Миро
2. Сезан и Ван Гог
3. **Брак и Пикасо**

 /

6. Заокружи тачан одговор
Сликар Едвард Мунк је представник:

1. надреализма
2. **експресионизма**
3. оп-арта

 /

7. Заокружи тачан одговор
Поп-арт је уметнички правац настао средином ког века:

1. **20 века**
2. 19 века
3. 21 века

 /

8. Заокружи тачан одговор
Супремантизам је назив који је за ствоје стваралаштво исковао:

1. **Казимир Маљевић**
2. Александар Родченко
3. Владимир Татљин

 /

9. Заокружи тачан одговор
Мастаба је:

1. мегалит
2. **гробница**
3. храм

 /

10. Заокружи тачан одговор
Волута украшава:
1. **капител јонског стуба**
2. капител дорског стуба
3. капител коринтског стуба

 /

11. Заокружи тачан одговор
Мозаик "Царица Теодора са пратњом" припада:
1. романичкој уметности
2. готичкој уметности
3. **византијској уметности**

 /

12. Заокружи тачан одговор
Свод Сикстинске капеле декорисао је фрескама уметник:
1. Рафаело
2. Леонардо
3. **Микеланђело**

 /

13. Заокружи тачан одговор
Петроград је изграђен у стилу:
1. византијском
2. готичком
3. **барокном**

 /

14. Заокружи тачан одговор
Слику "Сатурн једе своју децу" насликао је:
1. **Гоја**
2. Вато
3. Рубенс

 /

2.2 Питања која вреде 2 бода

1. Допуни реченицу
Римски тип грађевине са правоугаоном основом, стубовима и више бродова зове се **базилика**.

 /

2. Допуни реченицу
Грађевина која има кружну основу зове се **ротонда**.

 /

3. Допуни реченицу
Графичка техника у којој је Тулуз Лотрек радио плакате зове се **литографија**.

 /

4. Допуни реченицу
Слику "Плави коњ" насликао је сликар **Франц Марк**.

 /

5. Допуни реченицу
Експресионистичка група којој је припадао сликар Франц Марк зове се **Плави јахач**.

 /

6. Допуни реченицу
Уметници који од индустријских предмета стварају антиуметност су **дадаисти**.

 /

7. Допуни реченицу
Уметник који је први употребио ready-made је **Марсел Дишан**.

 /

8. Допуни реченицу
Употребни предмети изложени у галерији зову се **ready-made**.

 /

9.	Допуни реченицу Црначку скулптуру увели су у европску уметност фовисти .	/ 2
10.	Допуни реченицу Јапански бакорез увели су у европску уметност импресионисти .	/ 2
11.	Допуни реченицу На темељима Ван Гогове уметности развили су се правци експресионизам и фовизам .	/ 2
13.	Допуни реченицу Скулптура вајара Донатела " Свети Марко " је прва статуа која је стајала самостално и била постављена у класичан контрапост.	/ 2
14.	Допуни реченицу Аутор слике "Девојка са хермелином" је чувени сликар Леонардо да Винчи .	/ 2
15.	Допуни реченицу Слика "Девојка са хермелином" Леонарда да Винчија настала је у доба ренесансе .	/ 2
16.	Допуни реченицу Барок као правац у сликарству настао је у Риму последњих година XVI века.	/ 2
17.	Допуни реченицу Слика која представља мотив из свакодневног живота је жанр-сцена .	/ 2
18.	Допуни реченицу Најпознатији грчки храм је Партенон .	/ 2
19.	Допуни реченицу Готски прозори од обојеног стакла зову се витражи .	/ 2
20.	Допуни реченицу Грађанска варијанта неокласицизма зове се бидермајер .	/ 2
21.	Допуни реченицу Кубизам почиње 1907. године сликом " Госпођице из Авињона ".	/ 2
22.	Допуни реченицу Баухаус је основао Валтер Гропиус .	/ 2
23.	Допуни реченицу Највећи сликар венецијанске ренесансе је Тицијан .	/ 2
24.	Допуни реченицу Сликар Теодор Жерико је представник романтизма .	/ 2
25.	Допуни реченицу Храм Пантеон изграђен је у Риму .	/ 2
26.	Допуни реченицу Најзаступљенији тип византијске цркве у раном хришћанству је базилика .	/ 2
27.	Допуни реченицу Метафизичко сликарство основао је 1916. године у Италији Ђорџо де Кирико .	/ 2

28. Допуни реченицу
Главни представници **беспредметне** уметности су Казимир Маљевић и Пит
Мондријан.

/

2.3 Питања која вреде 3 бода

1. На левој страни су наведени уметници, а на десној њихова дела. На цртици поред дела уписати број одговарајућег уметника:

1. Дега	<u>4</u>	У Мулен Ружу
2. Сезан	<u>1</u>	Чаша апсинта
3. Мане	<u>3</u>	Доручак на трави
4. Тулуз Лотрек	<u>2</u>	Планина Сент Виктоар

/

2. На левој страни су наведени уметници, а на десној њихова дела. На цртици поред дела уписати број одговарајућег уметника:

1. Мунк	<u>2</u>	Купачи
2. Сера	<u>3</u>	Сунцокрети
3. Ван Гог	<u>1</u>	Крик

/

3. На левој страни су наведени уметници, а на десној њихова дела. На цртици поред дела уписати број одговарајућег уметника:

1. Сезан	<u>5</u>	Мислилац
2. Сера	<u>4</u>	Импресија, рађање сунца
3. Гоген	<u>2</u>	Циркуска парада
4. Моне	<u>1</u>	Играчи карата
5. Роден	<u>3</u>	Визија после проповеди

/

4. Поређај по редоследу настанка:

пирамида	<u>3</u>
гробница у стени	<u>4</u>
мастаба	<u>1</u>
степенаста пирамида	<u>2</u>

/

5. Поређај по редоследу настанка стилове у уметности XX века:

експресионизам	<u>2</u>
футуризам	<u>4</u>
кубизам	<u>3</u>
фовизам	<u>1</u>

/

6. Поређај по редоследу настанка уметничке покрете XX века:

социјални реализам	<u>4</u>
дадаизам	<u>1</u>
надреализам	<u>3</u>
сликарство фантазије	<u>2</u>

/

7. Поређај по редоследу настанка уметничке правце:

импресионизам	<u>3</u>
романтизам	<u>1</u>
реализам	<u>2</u>
постимпресионизам	<u>4</u>

/

8. На левој страни су наведени уметници, а на десној њихова дела. На цртици поред дела уписати број одговарајућег уметника:

1. Рафаело	<u>2</u>	Мона Лиза
2. Леонардо	<u>3</u>	Давид
3. Микеланђело	<u>1</u>	Ватиканске станце

/

9. На левој страни су наведена дела, а на десној њихови уметници. На цртици поред уметника уписати број одговарајућег дела:

1. Тајна вечера	<u>4</u>	Пабло Пикасо
2. Слепци	<u>3</u>	Гистав Курбе
3. Тузачи камена	<u>2</u>	Питер Бројгел
4. Госпођице из Авињона	<u>1</u>	Леонардо да Винчи

/

10. На левој страни су наведени уметници, а на десној њихова дела. На цртици поред дела уписати број одговарајућег уметника:

1. Мирон	<u>2</u>	Скулптуре са Партенона
2. Фидија	<u>1</u>	Баџач диска
3. Поликет	<u>3</u>	Копљоноша

/

11. На левој страни дате су грађевине у средњовековној Србији, а на десној уметничке школе. На цртици поред школе уписати број одговарајуће грађевине:

1. Богородична црква, Студеница	<u>3</u>	Моравска школа
2. Грачаница	<u>1</u>	Рашка школа
3. Раваница	<u>2</u>	Српско-византијска школа

/

12. На левој страни су наведени уметници, а на десној уметнички правци. . На цртици поред правца уписати број одговарајућег уметника:

1. Ван Гог	<u>3</u>	реализам
2. Клод Моне	<u>4</u>	неокласицизам
3. Гистав Курбе	<u>1</u>	постимпресионизам
4. Жан Луј Давид	<u>2</u>	импресионизам

/

13. На левој страни дате су чувене грађевине, а на десној уметнички правци. На цртици поред правца уписати број одговарајуће грађевине:

1. Катедрала у Пизи	<u>3</u>	барок
2. Катедрала Нотр-Дам у Паризу	<u>1</u>	романика
3. Дворац у Версају	<u>2</u>	готика
4. Аја Софија у Истанбулу	<u>4</u>	византијска уметност

/

14. На левој страни су наведена уметничка дела, а на десној периоди уметности у праисторији. На цртици поред периода уписати број одговарајућег дела:

1. скулптуре Лепенског Вира	<u>3</u>	неолит
2. Вилендорфска Венера	<u>1</u>	мезолит
3. керамички суд из Бутмира	<u>2</u>	палеолит

	/	3
----------------------	---	--------------------------------

3. ПИСМО

3.1 Питања која вреде 1 бод

1. Заокружи тачан одговор
Боје профила СМЈК представљају:
1. профил екранског приказа
 2. профил TFT екранског приказа
 3. процесне боје

/

2. Заокружи тачан одговор
Колор модел екранског приказа је:
1. RIP
 2. L* A* B*
 3. RGB
 4. ISO

/

3. Заокружи тачан одговор
Код ласерског штампача писмовни елементи на фоторецепторском бубњу су:
1. читљиви
 2. нечитљиви
 3. позитивски

/

4. Заокружи тачан одговор
Стилус је:
1. стуб
 2. прибор за писање
 3. подлога за писање

/

5. Заокружи тачан одговор
СВЕТИ ЗНАЦИ је назив коришћен за:
1. хијероглифе
 2. клинасто писмо
 3. кинеско писмо

/

6. Заокружи тачан одговор
Пергамент се израђује од:
1. папируса
 2. коже
 3. папира

/

7. Заокружи тачан одговор
Италик је назив за:
1. украшено слово
 2. укошено слово
 3. мало слово

/

8. Заокружи тачан одговор
Помоћу чега се одређује величина слова у калиграфији?
1. ширином слова
 2. ширином пера
 3. тачком

/

9. Заокружи тачан одговор
Оптичка илузија у типографији се користи за:
1. наглашавање неког текста
 2. боље компоновање текста
 3. формирање страница

/

10. Заокружи тачан одговор
Клинасто писмо је откривено код?

1. Египћана
2. Феничана
3. Вавилонца

/

11. Заокружи тачан одговор
Писмо ЛАТИНИЦА развило се из:

1. западно грчког алфабета
2. средњовековне грчке унцијале
3. источно грчког алфабета

/

12. Заокружи тачан одговор
ГОТИЦА је писмо које су користили:

1. Енглези
2. Французи
3. Немци

/

13. Заокружи тачан одговор
Које писмо је безсерифно ?

1. Плантин
2. Хелветика
3. Times New Roman

/

14. Заокружи тачан одговор
Писмо ГАРАМОНД је из периода:

1. ренесансне антикве
2. прелазне антикве
3.
4. класицистичке антикве

/

15. Заокружи тачан одговор
Хладне боје су:

1. сива, бела, црна
2. сива, плава, љубичаста
3. плава, зелена, љубичаста

/

16. Заокружи тачан одговор
Форма и антиформа имају у графичком обликовању значај:

1. супротан
2. различит
3. исти

/

17. Заокружи тачан одговор
Најбитнија предност обраде текста помоћу рачунара је:

1. пагинација
2. аутоматизација
3. табеларни слог

/

18. Заокружи тачан одговор
Творац првог типометра је:

1. Карел Клич
2. Пјер Симон Фурније
3. Франсоа Амброаз Дидо

/

19. Заокружи тачан одговор
Рикна је:

1. леђа књиге
2. омотни лист
3. предлист

/

20. Заокружи тачан одговор
Техничка писма су:
1. гротеск, египтијен, италијен
 2. антиква, тајмс
 3. хуманистички и ренесансни курзив

 /

3.2 Питања која вреде 2 бода

1. Допуни реченицу
Основна подела писама је на писма са и без **серифа**.

 /

2. Допуни реченицу
Преписивачи књига звали су се **писари**.

 /

3. Допуни реченицу
Калиграфи су писари **уметници**.

 /

4. Допуни реченицу
Отискивање са резбарене плоче зове се **ксилографија**.

 /

5. Допуни реченицу
Вињета је **украсни** типографски елемент.

 /

6. Допуни реченицу
Иницијал се користи на **почетку** поглавља.

 /

7. Допуни реченицу
Пиктограми и идеограми представљају врсту писма која се зове **сликовно** писмо.

 /

8. Допуни реченицу
Прве библиотеке звале су се **архиви**.

 /

9. Допуни реченицу
Фонетско писмо су створили **Феничани**.

 /

10. Допуни реченицу
Назив за велико слово је **верзал**.

 /

11. Допуни реченицу
Размак између речи појављује се први пут у врсти писма која се зове **каролиншка** **минускула**.

 /

13. Допуни реченицу
У графичком обликовању остоји централна и децентрална **доминација**.

 /

14. Допуни реченицу
Оптичка равнотежа се може постићи **аформалном** равнотежом.

 /

15. Допуни реченицу
Назив за идеалну пропорцију је **златни пресек**.

 /

16. Допуни реченицу
Валер представља количину **светлости** у једном тону.

 /

17. Допуни реченицу
Свака књига се састоји од књижног блока и **корица**.

 /

18. Допуни реченицу
Уоквирено слово у односу на неуоквирено делује оптички **веће**.

 /

19. Допуни реченицу
П. С. Фурније је на основу француске мере за дужину, краљевске земаљске стопе
извео прву типографску меру која се звала **типографска тачка**.

 /

20. Допуни реченицу
Писма ФЕНИКС, МЕМФИС и **КАИРО** су добила име по египатским градовима сато
што делују **монументално**.

 /

3.3 Питања која вреде 3 бода

1. На цртицама са десне стране упиши редослед настанка развојних облика писама

Слоговно писмо	<u>3</u>
Идеограми	<u>2</u>
Фонетско писмо	<u>4</u>
пиктограми	<u>1</u>

 /

2. На цртицама са десне стране упиши редослед настанка развојних облика књиге

ротулус	<u>2</u>
глинене плочице	<u>1</u>
кодекс	<u>4</u>
дуплекс	<u>3</u>

 /

3. На левој страни дати су аутори а на десној њихова дела. На цртици поред дела
уписати број аутора

1. Вук Караџић	<u>2</u>	Стематографија
2. Христифор Жефаровић	<u>3</u>	Калиграфија
3. Захарије Орфелин	<u>1</u>	Реформа ћирилице

 /

4. На левој страни дате су врсте штампе а на десној штампарске технике. На цртицама
поред штампарских техника упиши број одговарајуће врсте штампе

1. висока штампа	<u>2</u>	Офсет штампа
2. равна штампа	<u>3</u>	Сито штампа
3. пропусна штампа	<u>1</u>	Флексографска штампа

 /

5. На левој страни дате су СТ - технике а на десној њихове главне карактеристике. НА
цртици поред карактеристике упиши број технике коју она карактерише

1. СТ-press	<u>2</u>	Притисак није пресудан за отисак
2. СТ-print-NIP	<u>3</u>	Са компјутера на плочу
3. СТ plate	<u>4</u>	Са компјутера на филм
4. СТ филм	<u>1</u>	Обавезан притисак за отисак

 /

6. На левој страни дати су дигитални принципи преноса садржаја на подлогу а на десној страни разне технике које користе ове принципе. На цртици поред технике упиши број принципа

	<u>1</u>	Електрографија
1. директан пренос садржаја на подлогу	<u>2</u>	Електрофотографија
	<u>1</u>	Термотрансфер
	<u>2</u>	Електрокоагулација
2. индиректан пренос садржаја на подлогу	<u>1</u>	Инк јет
	<u>1</u>	магнетографија

/

7. На левој страни дати су А формати хартије а на десној њихове димензије. На цртице поред димензија упиши број формата

1. А 0	<u>3</u>	210 X 297
2. А 3	<u>4</u>	148 X 210
3. А 4	<u>1</u>	841 X 1189
4. А 5	<u>2</u>	297 X 420

/

8. На левој страни дати су неки од Б формата хартије а на десној њихове димензије. На цртици поред димензије упиши број одговарајућег формата

1. Б 0	<u>3</u>	353 X 500
2. Б 1	<u>4</u>	176 X 250
3. Б 3	<u>1</u>	1000 X 1414
4. Б 5	<u>2</u>	707 X 1000

/

9. На левој страни дате су две главне групе техника умножавања а на десној појединачне технике. На цртици поред сваке технике упиши број групе којој та техника припада

	<u>2</u>	Офсет штампа
1. дигиталне технике	<u>1</u>	Инк јет
	<u>1</u>	Електрофотографија
2. конвенционалне технике	<u>2</u>	Дубока штампа

/

10. На левој страни дате су штампарске боје а на десној штампарске технике које користе ове боје. На цртици поред технике упиши број одговарајуће боје

1. течљиве боје	<u>4</u>	Офсет штампа
2. испарљиве боје	<u>3</u>	Типоштампа
3. високовискозне боје	<u>2</u>	Флексографска штампа
4. масне боје	<u>1</u>	Дубока штампа

/

11. На левој страни дате су две врсте компјутерских уређаја а на десној разни појединачни уређаји. На цртици поред уређаја напиши број врсте којој уређај припада

	<u>2</u>	штампач
1. улазни уређаји	<u>1</u>	Скенер
	<u>1</u>	Миш
	<u>2</u>	Плотер
2. излазни уређаји	<u>2</u>	Осветљивач
	<u>1</u>	тастатура

/

12. На левој страни дате су неке од најважнијих типографских јединица а на десној њихове вредности у тт. На цртици поред вредности напиши број типографске јединице којој та вредност припада

1. нонпарел	<u>4</u>	10 тт
2. цицero	<u>3</u>	9 тт
3. боргис	<u>1</u>	6 тт
4. гармонд	<u>2</u>	12 тт

/

13. На левој страни дате су две групе меморија а на десној појединачне меморије. На цртици поред сваке меморије упиши број групе којој та меморија припада

	<u>2</u>	PROM
1. пиши - бриши меморија	<u>2</u>	ROM
	<u>1</u>	RAM
2. пиши меморија	<u>1</u>	EPROM

/

14. На левој страни дате су примене а на десној програми. На цртици поред програма упиши број примене која тај програм користи

	<u>1</u>	Corel
1. векторско цртање	<u>2</u>	Photopaint
	<u>2</u>	Photoshop
2. обрада фотографија	<u>1</u>	illustrator

/

15. На левој страни дати су књига и омотни лист а на десној њихови делови. На цртици поред појединачног дела напиши број целине којој тај део припада

	<u>2</u>	Насловна страна
1. делови књиге	<u>2</u>	Рикна
	<u>1</u>	Форзац
	<u>1</u>	Најзац
2. делови омотног листа књиге	<u>1</u>	Капитал трака
	<u>2</u>	клапна

/

-
16. На левој страни дати су системи типографских мера а на десној појединачне јединице које тим системима припадају. На цртици поред јединице упиши број система коме та јединица припада

1. амерички систем	<u>1</u>	Поинт
	<u>2</u>	Типографска тачка
2. дидоов систем	<u>2</u>	Цицero
	<u>1</u>	пајк

	/	3
--	---	---

4. ФОТОГРАФИЈА

4.1 Питања која вреде 1 бод

1. Заокружи тачан одговор
Снимање из доњег ракурса потенцира:

1. предњи план
2. средњи план
3. задњи план

 /

2. Заокружи тачан одговор
Компримована перспектива је битна карактеристика:

1. широкоугаоних објектива
2. нормалних објектива
3. телеобјектива

 /

3. Заокружи тачан одговор
Формати дигиталних фото-апарата разликују се према:

1. врсти објектива
2. врсти меморијских картица
3. величини сензора (чипа)

 /

4. Заокружи тачан одговор
Особина широкоугаоних објектива је:

1. мала дубинска оштрина
2. наглашена перспектива
3. мала моћ разлагања

 /

5. Заокружи тачан одговор
Најбољи распон живих даљина код зум објектива је:

1. 1 : 4
2. 1 : 5
3. 1 : 3

 /

6. Заокружи тачан одговор
Великим отвором бленде се постиже:

1. мала дубинска оштрина
2. велика дубинска оштрина
3. бољи баланс боја

 /

7. Заокружи тачан одговор
WHITE BALANCE се односи на:

1. врсту објектива
2. температуру боје светла
3. црно-бели филм

 /

8. Заокружи тачан одговор
Објектив са највећом светлосном јачином је:

1. 2.8 / 135
2. 2,0 / 135
3. 3,5 / 135

 /

9. Заокружи тачан одговор
На квалитет фотографије највише утиче:

1. прој пиксела
2. врста картице
3. квалитет објектива и сензора

 /

10. Заокружи тачан одговор
Велику брзину затварача користимо када снимамо:
1. непокретне предмете
2. покретне објекте
3. када нам треба велика дубинска оштрина

/

11. Заокружи тачан одговор
Подаци које забележи ЦЦД сензор учитавају се у меморију камере:
1. сваки пиксел посебно
2. сви пиксели истовремено
3. сваки ред пиксела посебно

/

12. Заокружи тачан одговор
Модел рада са приоритетом бленде омогућава фотографу да:
1. сам одреди експозицију а камера бленду
2. камера одреди обе вредности
3. сам одреди бленду а камера експозицију, путем светломера на М моду
4. сам одреди обе вредности

/

13. Заокружи тачан одговор
Који формати камера се најчешће употребљавају?
1. 24 24 mm
2. 24 32 mm
3. 24 36 mm

/

14. Заокружи тачан одговор
Развијачи су хемикалије:
1. киселине
2. базе
3. алдехиди
4. кетони

/

15. Заокружи тачан одговор
Отвор бленде зависи од:
1. врсте објекта снимања
2. врсте објектива
3. јачине светла

/

16. Заокружи тачан одговор
Амбијент снимања је:
1. снимање на отвореном простору
2. снимање у затвореном простору
3. било који простор у коме се снима

/

4.2 Питања која вреде 2 бода

1. Допуни реченицу
Фотографске камере деле се према формату на камере малих, великих и средњих формата.

/

2. Допуни реченицу
ISO фактор означава осетљивост филма или сензора дигиталне камере.

/

3. Допуни реченицу
Под појмом "white balance" подразумева се температура боје светла.

/

4. Допуни реченицу
Светлосна јачина објектива представља однос између жижне даљине објектива и максималног отвора бленде.

/

5.	Допуни реченицу Објективи се састоје од низа сабирних и расипних сочива .	/ 2
6.	Допуни реченицу Сочива која чине објектив могу бити сабирна и расипна .	/ 2
7.	Допуни реченицу Ракурс снимања је угао снимања.	/ 2
8.	Допуни реченицу Ракурс снимања може бити доњи, горњи и класични .	/ 2
9.	Допуни реченицу Новинска фотографија спада у документарну фотографију.	/ 2
10.	Допуни реченицу Биланс белог омогућава да се апарат подешава према јачини белог светла.	/ 2
11.	Допуни реченицу Начин гледања и снимања света око себе под специфичним углом снимања и специфичним осветљењем зове се фотографски мотив .	/ 2
13.	Допуни реченицу Фотографски мотив може бити у равнотежи, статичан и динамичан .	/ 2
14.	Допуни реченицу Статичан фотографски мотив је хоризонталан и симетричан .	/ 2
15.	Допуни реченицу Динамичан фотографски мотив је узнемирујући и вертикалан .	/ 2
16.	Допуни реченицу Елементи који кваре равнотежу зову се центри интереса слике.	/ 2
17.	Допуни реченицу Укупна количина светла која прође кроз објектив, отвор бленде и отвор затварача и пада на филм или ццд чип зове се експозиција .	/ 2
18.	Допуни реченицу Бленда се налази у објективу на оптичкој оси и у тачки жиже.	/ 2
19.	Допуни реченицу Механизам бленде има најчешће осам отвора бленде.	/ 2
20.	Допуни реченицу Отвори бленде служе да се дефинише поље оштрине на слици као и раван оштрине.	/ 2
21.	Допуни реченицу Раван оштрине је замишљена раван и увек је под правим углом у односу на фотоапарат.	/ 2
22.	Допуни реченицу Поље оштрине је обрнуто сразмерно у односу на отвор бленде.	/ 2

4.3 Питања која вреде 3 бода

1. На левој страни су наведени формати фајлова који се користе у дигиталној фотографији а на десној њихове особине. На цртицама поред особина уписати број одговарајућег фајла

1. RAW	<u>3</u>	компресија са губитком
2. TIF	<u>2</u>	компресија без губитка
3. JPG	<u>1</u>	без компресије

/

2. На левој страни су вредности отвора бленде а на десној њихов утицај на коначни изглед фотографије. На цртицама са десне стране уписати одговарајуће бленде

1. велики отвор бленде	<u>2</u>	велика контурна оштрина
2. средњи отвор бленде	<u>3</u>	велика дубинска оштрина
3. мали отвор бленде	<u>1</u>	мала дубинска оштрина

/

3. На левој страни су отвори бленде а на десној поља оштрине. Упиши на цртицама са десне стране одговарајуће отворе бленде

1. мали отвор бленде	<u>2</u>	мало поље оштрине
2. велики отвор бленде	<u>1</u>	велико поље оштрине

/

4. На левој страни су фотоапарати а на десној њихови делови. На цртицама са десне стране упиши ком фотоапарату припада који део:

	<u>2</u>	филм
1. дигитални фотоапарат	<u>1</u>	чип
	<u>1, 2</u>	објектив
	<u>1, 2</u>	бленда
2. аналогни фотоапарат	<u>1, 2</u>	кућиште
	<u>1, 2</u>	затварач

/

5. На левој страни су хемикалије за обраду филма а на десној њихова хемијска припадност. На цртицама са леве стране напиши бројеве хемикалија

1. развијач	<u>2</u>	киселина
2. фиксир	<u>1</u>	база

/

6. На левој страни дате су карактеристике боја а на десној нека битна својства. На цртицама са леве стране допиши одговарајуће бројеве карактеристика боја

1. тон боје	<u>3</u>	Сличност са низом ахроматских боја
2. засићеност боје	<u>1</u>	Вредност таласне дужине
3. светлина боје	<u>2</u>	Степен одступања од ахроматске боје

/

7. На цртицама са десне стране упиши редослед слојева филма

горњи заштитни слој	<u>1</u>
носач фотослоја	<u>3</u>
антихало слој	<u>6</u>
везивни слиј	<u>4</u>
фотоосетљиви слој	<u>2</u>
доњи заштитни слој	<u>5</u>

/

8. На десној страни дате су ознаке отвора бленде а на левој проценат светлости која пролази кроз те отворе. На цртицама са десне стране напиши бројеве који одговарају ознакама отвора бленде.

1. 100%	<u>2</u>	2 . 8
2. 50 %	<u>1</u>	1 . 4
3. 25 %	<u>4</u>	8
4. 12 . 5 %	<u>3</u>	5 . 6

/

5. ТЕХНОЛОГИЈА ГРАФИЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

5.1 Питања која вреде 1 бод

1. Заокружи тачан одговор
Да ли су исте карактеристике сулфатне и сулфитне целулозе?

1. да
2. не

 /

2. Заокружи тачан одговор
Из које једногодишње биљке се добија највише целулозе?

1. лан
2. конопља
3. памук

 /

3. Заокружи тачан одговор
Основни формат папира је:

1. A0
2. B0
3. C0

 /

4. Заокружи тачан одговор
Лепило биљног порекла је:

1. туткало
2. гумиарабика
3. албумин

 /

5. Заокружи тачан одговор
Граматура картона је:

1. 250-500 g/m²
2. преко 250 g/m²

 /

6. Заокружи тачан одговор
Главна сировина за производњу папира је:

1. стари папир
2. дрво

 /

7. Заокружи тачан одговор
У састав целулозе улази:

1. СОН
2. СNH
3. СNO
4. NOH

 /

8. Заокружи тачан одговор
Дебљина папира је:

1. маса папира површине 1 m² изражена у грамима
2. растојање паралелних ивица папира
3. растојање паралелних површина једног листа папира

 /

9. Заокружи тачан одговор
Граматура папира је:

1. маса папира површине 1 m² изражена у грамима
2. растојање паралелних ивица папира
3. растојање паралелних површина једног листа папира

 /

10. Заокружи тачан одговор
Да ли везива и лепила спадају у исту групу материјала?

1. да
2. не

 /

11. Заокружи тачан одговор
Сулфатни поступак за добијање целулозе је:
1. неутрални
 2. базни
 3. кисели

/

12. Заокружи тачан одговор
Форзац је:
1. омотни папир за паковање
 2. хартија за подлистак

/

13. Заокружи тачан одговор
По међународном стандарду формати папира се обележавају у:
1. mm
 2. cm
 3. dm
 4. m
 5. sic

/

14. Заокружи тачан одговор
Полимер је основни обавезни састојак пластичне масе?
1. да
 2. не

/

15. Заокружи тачан одговор
У неорганске боје спада:
1. индиго
 2. титанова бела
 3. пурпур

/

16. Заокружи тачан одговор
Полимери су:
1. мономер
 2. раствори
 3. суспензије
 4. супстанце састављене од мономера

/

5.2 Питања која вреде 2 бода

1. Допуни реченицу
Смеша полимера, олигомера и неких додатака (пуниоци, стабилизатори, инхибитори и др.), која се користи за израду фотополимерних штампарских форми назива се **фотополимерна композиција**.

/

2. Допуни реченицу
Глутеинско лепило или **туткало** се добија кувањем костију и коже животиња у води, чија је основна лепљива беланчевинаста материја **глутин**.

/

3. Допуни реченицу
Лепила која везују на температурама између 80° и 200°C називају се **термолепила**.

/

4. Допуни реченицу
Лепила која везују на температурама између 30° и 80°C називају се **топла лепила**.

/

5. Допуни реченицу
Да би се прикрила жућкаста нијанса од остатака лигнина и других примеса врши се **бељење** целулозе.

/

6. Допуни реченицу
Средства која се додају папирној маси ради постизања изразите белине папира су **оптички избељивачи**. □/2
-
7. Допуни реченицу
Полимер добијен естерификацијом целулозе азотном киселином назива се **нитроцелулоза**. □/2
-
8. Допуни реченицу
Према фото-поступку, фотоматеријали се деле на **негативске, позитивске** и преобратне. □/2
-
9. Допуни реченицу
Израда штампарске форме на фотополимерним плочама обухвата три основне фазе: осветљавање, развијање и **накнадну обраду** штампарске форме. □/2
-
10. Допуни реченицу
Главни састојак графичких боја су **пигменти** и **везива**. □/2
-
11. Допуни реченицу
У графичкој индустрији за пресвлачење ваљака се користи **природни** и **синтетички** каучук. □/2
-

5.3 Питања која вреде 3 бода

1. На левој страни су дати формати папира, а на десној величине формата. На цртици поред величине формата уписати број одговарајућег формата папира:
1. A1	<u>3</u>	324 x 458 mm	□/3
2. B2	<u>1</u>	594 x 841 mm	
3. C3	<u>2</u>	500 x 707 mm	
-
2. На левој страни су дате фазе технолошког процеса израде папира. На цртици поред сваке фазе уписати редни број у технолошком процесу (поређати по реду фазе израде папира):
израда папира	<u>3</u>		□/3
прерада сировина до полуфабриката	<u>1</u>		
дорада папира	<u>4</u>		
припрема папирне масе	<u>2</u>		
-
3. На левој страни су дате реакције полимеризовања, а на десној стручни називи. На цртици поред стручних назива уписати број одговарајуће реакције:
1. реакција прекида раста	<u>3</u>	пропагација	□/3
2. реакција отпочињања	<u>1</u>	терминација	
3. реакција раста	<u>2</u>	иницијација	
-

-
4. На левој страни су дати неки материјали који се користе у графичкој индустрији, а на десној страни њихова примена. На цртици поред примене уписати број одговарајућег материјала:

1. етил-целулоза	<u>2</u>	израда копирних слојева за офсет плоче
2. поливинил алкохол	<u>1</u>	лепак за корице
3. поливинил хлорид	<u>3</u>	израда дупликата клишеа
4. полиамиди	<u>4</u>	израда фотополимерних штампарских форми

/3

-
5. На левој страни су дати формати папира, а на десној величине формата. На цртици поред величине формата уписати број одговарајућег формата папира:

1. A0	<u>2</u>	1000 x 1414 mm
2. B0	<u>3</u>	917 x 1297 mm
3. C0	<u>1</u>	841 x 1189 mm

/3

-
6. На левој страни су дата лепила према пореклу, а на десној представници. На цртици поред представника уписати број одговарајуће врсте лепила:

1. биљна лепила	<u>1</u>	скроб
	<u>2</u>	туткало
2. животињска лепила	<u>1</u>	декстрин
	<u>2</u>	казеин

/3

-
7. На левој страни су дате две групе макромолекула, а на десној поједине врсте макромолекула. На цртици поред представника макромолекула уписати број одговарајуће групе:

1. органски макромолекули	<u>1</u>	целулоза
	<u>2</u>	полиетилен
2. синтетички макромолекули	<u>1</u>	беланчевине
	<u>2</u>	полипропилен

/3

АНЕКС 3. ОБРАСЦИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА У ОКВИРУ МАТУРСКОГ ПРАКТИЧНОГ РАДА

АНЕКС 4. ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА У ОКВИРУ МАТУРСКОГ ПРАКТИЧНОГ РАДА